

հաճեցաւ 1930ին զրկել իր և Թագուհիին ինքնաստորագիր պատկերները, փառաւոր շրջանակներու մէջ զետեղուած :

Դահլիճին մէջ կը գտնուի նաև Գէորգ Ե. կաթողիկոսի պատկերը : Իսկ Ս. Աթոռոյ գահակալներէն պատկեր ունին Յովնաննէս, Եսայի, Յարութիւն և Դուրեան Եղիշէ պատրիարքները : Կան նաև մի քանի եկեղեցականաց և երեկի ազգայնոց կենդանագիրները :

Դիւանատունը իր բոլոր ճիւղերով կը գտնուի Պատրիարքարանի մօտ :

Բ. Տպարան. — Վանքին Տպարանը սկսած է 1833ին Զաքարիա Կոփեցիի նախաձեռնութեամբ, Պօղոս Ազրիանուպօլսեցիի հովանաւորութեամբ և Կիրակոս Երուսաղէմացիի տեսչութեամբ : Առաջին Տպարանը զետեղուած էր վանքին հիւսիս-արեւելեան կողմը քանի մը սենեակներու մէջ, որ այժմ ուխտաւորաց յատկացուած են Հիւն Տպարանի րաղ անունով : Այդ սենեակներուն յարմարութիւնը նուազ էր և գործիքներն ալ հին ոճով էին . այսու հանդերձ բաւական թուով և կարեւոր նիւթով հրատարակութիւններ ելած են անկէ : Թէև Տպարանի նոր շէնք մը շինուլու գաղափարը կար, բայց Եսայի պատրիարք 1865ին մտադրութիւն կը դարձնէ ընդարձակ գետնի մը վրայ, որ կը գտնուի մեծ բակին հարաւակողմը, էջմիածնի տաճարին հարաւային պատին դէմ, և որուն վերեւ կը գտնուի ուխտաւորաց Թօքաթ և Պէքեար թաղերը : Այս ընդարձակ գետինը իր վերնայարկ թաղերուն հետ կառուցուած է 1675ին Այնթապցի Եղիազար պատրիարքէն, իբր ախոռ ուխտաւորաց զբասաներուն : Այս գետնայարկը 34 մէթր երկայնութիւն և 22 մէթր լայնութիւն ունի, որ կուտայ 750 քառակուսի մէթր տարածութիւն : Նոյն տեղը կամարակապ է հաստակառոյց : Եսայի Տպարանը փոխադրած է այս տեղւոյն վրայ, մէկ մասը միայն գործածելով, իսկ միւս մասը քանի մը տարի յետոյ կցած է նորաշէն Տպարանին : Տպարանական շինութեանց ծախուց մասնակցած է Կեսարացի Յակոբ Աշըգեան, ինչպէս կը հասկցուի յիշատակարանէ մը : Տպարանին հանդերձանքը հետզհետէ կատարելագործուած է, և կարող է տպագրել և հրատարակել կարեւոր աշխատասիրութիւններ, ունի լաւ արագատիպ մը, թէև բազուկի ոյժով կը շարժի. ձեռքի մա-